

ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА
Београд, ул. Добрињска бр.11/III спрат

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

ДЕЦЕМБАР 2025.

На основу члана 14. Закона о о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС" бр. 35/2023 – у даљем тексту: закон), Директор ИНСТИТУТА ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА, ул. Добрињска бр.11/III спрат, Београд, (у даљем тексту: послодавац) доноси дана 10.12.2025. године:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

І. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, а према условима и потребама ИНСТИТУТА ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА (у даљем тексту: Послодавац), уређују се:

- унапређивање и спровођење мера безбедности и здравља на раду лица која учествују у радним процесима, као и лица која се затекну у радној средини, ради спречавања повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом,
- општа начела превенције,
- права посебних група запослених,
- обавезе послодавца,
- права и обавезе запослених,
- информисање, консултовање, сарадња и обука запослених и представника запослених за безбедност и здравље на раду,
- Регистар повреда на раду.

Члан 2.

Питања која се уређују овим Правилником нарочито су:

- 1) Обавезе и одговорности послодавца
- 2) Права, обавезе и одговорности запослених
- 3) Рад од куће и рад на даљину
- 4) Организовање послова безбедности и здравља на раду, делокруг рада и овлашћења
- 5) Обука запослених и других лица, представника запослених и руководиоца за безбедан рад и провера стеченог знања
- 6) Одређивање радних места са повећаним ризиком, као и услови које запослени треба да испуњава за рад на њима
- 7) Утврђивање повреда радних обавеза и других повреда радне дисциплине из области безбедности и здравља на раду
- 8) Права посебних група запослених
- 9) Поступак у вези са набавком опреме за рад и средстава личне заштите као и начин и поступак прегледа и провере опреме за рад
- 10) Начин и поступак упућивања запослених на лекарски преглед
- 11) Начин пружања прве помоћи у случају повреде или обољења запослених на раду и поступак за евакуацију и спасавање запослених у случају елементарних непогода, експлозија, пожара и слично
- 12) Поступак код повреда на раду и професионалних болести
- 13) Начин извршавања обавеза према инспекцији рада, пријављивање и вођење законом предвиђених евиденција
- 14) Начин забране вршења послова односно радних задатака од стране Послодавца утврђених овим Правилником

Члан 3.

Поједини изрази који се користе у овом Правилнику имају следеће значење, и то:

- 1) **запослени** јесте физичко лице које је у радном односу код послодавца, као и лице које по било ком основу обавља рад или се оспособљава за рад код послодавца, осим лица које обавља послове кућног помоћног особља код послодавца;
- 2) **послодавац** јесте правно лице, предузетник или физичко лице које запошљава, односно радно ангажује једно или више лица, осим физичких лица која посао обезбеђују у домаћинству и носиоца породичног пољопривредног газдинства који обавља посао са члановима породичног пољопривредног домаћинства у складу са прописима о пољопривреди;
- 3) **млади** јесу сва лица старости од најмање 15 година, а највише 18 година;
- 4) **представник запослених за безбедност и здравље на раду** (у даљем тексту: представник запослених), јесте лице изабрано или именовано да представља запослене у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 5) **безбедност и здравље на раду** јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионалне болести и болести у вези са радом у циљу остваривања физичког, психичког и социјалног благостања запослених;
- 6) **превенција** јесте основни принцип безбедности и здравља на раду чији су циљеви: развој и јачање механизма за спречавање настанка повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом и стварање услова за стално унапређивање области безбедности и здравља на раду, а која обухвата културу, политику, активности и мере;
- 7) **превентивне мере** јесу сви поступци или активности предузети или планирани у свим фазама рада код послодавца у циљу спречавања или смањења ризика на радном месту;
- 8) **радилиште** је простор на отвореном у којем се изводе радови у складу са елаборатом о уређењу и извођењу радова, сходно прописима о безбедности и здрављу на раду;
- 9) **рад у дубини** је рад при ископима дубљим од једног метра или насипима вишим од једног метра;
- 10) **рад на висини** јесте сваки рад који запослени обавља користећи ослонац на висини два метра и више од чврсте подлоге при чему радни простор није заштићен од пада са висине;
- 11) **радно место** јесу послови које запослени обавља у радној средини у којој борави или има приступ у току рада и који су под непосредном или посредном контролом послодавца;
- 12) **радна средина** јесте простор у којем запослени обавља послове (која укључује радна места, радне услове, радне поступке и средства за рад) или се налази у току рада, која је под непосредном или посредном контролом послодавца;
- 13) **средство за рад** јесте:
 - (1) објект који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објект на отвореном простору, са свим припадајућим инсталацијама (инсталације флуида, грејање, електричне и громобранске инсталације и др.),
 - (2) опрема за рад (машина, уређај, постројење, инсталација, алат и сл.) која се користи у радном процесу,
 - (3) конструкција и објект за колективну безбедност и здравље на раду (заштита на прелазима, пролазима и прилазима, заклони од топлотних и других зрачења, заштита од удара електричне струје, општа вентилација и климатизација и сл.),
 - (4) помоћна конструкција и објект, као и конструкција и објект који се привремено користи за рад и кретање запослених (скела, радна платформа, тунелска подграда, конструкција за спречавање одрона земље при копању дубоких ровова и сл.),
 - (5) друго средство које се користи у радном процесу или је на било који начин повезано са радним процесом;

- 14) **лична заштитна опрема** јесу сва средства и опрема које запослени носи, држи или на било који други начин користи на раду, са циљем да га заштити од једне или више истовремено насталих опасности и/или штетности, односно да отклони или смањи ризик од настанка повреда и оштећења здравља;
- 15) **опасност** јесте околност или стање које може угрозити здравље или изазвати повреду запосленог;
- 16) **штетност** јесте особина или својство које може угрозити здравље запосленог;
- 17) **опасна појава** јесте догађај којим су угрожени или би могли да буду угрожени живот и здравље запосленог или постоји опасност од повређивања запосленог;
- 18) **озбиљна, неизбежна и непосредна опасност** јесте конкретна, реална и постојећа опасност која, у складу са тренутним научним и техничким знањима, не може бити искључена односно ограничена;
- 19) **ризик** јесте вероватноћа настанка повреде, болести или оштећења здравља запосленог услед изложености опасностима или штетностима;
- 20) **процена ризика** јесте систематско евидентирање и процењивање свих опасности и штетности у радном процесу на радном месту у радној средини који могу узроковати настанак повреда на раду, болести или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика на најмању могућу меру;
- 21) **акт о процени ризика** јесте акт који садржи опис радног процеса са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља при обављању свих послова у радној средини и мере за отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду;
- 22) **радно место са повећаним ризиком** јесте радно место на висини, радно место у дубини, радно место на управљању возилима и унутрашњем транспорту (виљушкар, дизалице, транспортери, грађевинске и пољопривредне машине и сл.) и друго радно место утврђено актом о процени ризика послодавца на коме, и поред потпуно примењених мера у складу са овим законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог;
- 23) **рад од куће** јесте рад који запослени обавља употребом информационо комуникационих технологија за послодавца из места пребивалишта, односно боравишта или другог места становања, а које није под непосредном контролом послодавца;
- 24) **рад на даљину** јесте рад који запослени обавља употребом информационо комуникационих технологија из простора који није простор послодавца и који није под непосредном контролом послодавца;
- 25) **саветник за безбедност и здравље на раду** јесте стручно лице које обавља послове безбедности и здравља на раду, има одговарајући ниво квалификација, положен одговарајући стручни испит, лиценцу за обављање послова саветника за безбедност и здравље на раду и које послодавац писаним актом именује за обављање тих послова;
- 26) **сарадник за безбедност и здравље на раду** јесте стручно лице које обавља послове безбедности и здравља на раду у одређеним делатностима, има одговарајући ниво квалификација, положен одговарајући стручни испит, лиценцу за обављање послова сарадника за безбедност и здравље на раду и које послодавац писаним актом именује за обављање тих послова;
- 27) **правно лице за обављање послова прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, испитивања услова радне средине, односно хемијских и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености, испитивања услова радне средине – биолошких штетности** јесте правно лице којем је министар надлежан за послове рада издао лиценцу, у складу са овим законом;
- 28) **правно лице или предузетник за обављање послова безбедности и здравља на раду** јесте правно лице или предузетник којем је министар надлежан за послове рада издао лиценцу, у складу са овим законом;

- 29) **здравствена установа која обавља делатност медицине рада** јесте пружалац здравствене заштите, коме послодавац повери обављање послова превенције и заштите здравља запослених, у складу са законом;
- 30) **стручни налаз** јесте извештај о извршеном прегледу и провери опреме за рад и прегледу и испитивању електричних и громобранских инсталација или испитивању услова радне средине са закључком да ли су примењене или нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
- 31) **одговорно лице за обављање прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, испитивања услова радне средине, односно хемијских и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и испитивање услова радне средине – биолошких штетности, као и за потписивање стручних налаза,** јесте лице са лиценцом за вршење тих послова (у даљем тексту: одговорно лице);
- 32) **лиценца** јесте овлашћење које министар надлежан за послове рада издаје правном или физичком лицу за обављање одређених послова у области безбедности и здравља на раду, у складу са овим законом;
- 33) **језик који запослени разуме** јесте матерњи језик, језик који је у службеној употреби на територији на којој послодавац има седиште, односно запослени обавља послове и који запослени говори, чита и пише, као и језик који је утврђен као услов за обављање послова радног места;
- 34) **повреда на раду** јесте повреда која се догодила у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла, као и повреда која се догоди на редовном путу од стана до места рада или обрнуто, на путу предузетом ради извршавања службених послова
- 35) **регистар повреда на раду** јесте јединствена, електронски вођена база података о повредама на раду, која се води на основу извештаја о повреди на раду;

Члан 4.

Уређивање питања из члана 2. овог Правилника има за циљ да се спрече повреде и оштећења здравља запослених приликом њиховог рада, да се стварају услови да запослени раде без опасности по живот и здравље, да се смање боловања, инвалидност и продужи радни век запослених, а самим тим повећа сигурност запослених при вршењу послова, односно радних задатака.

Члан 5.

Право на безбедан и здрав рад по овом Правилнику имају сви запослени у радном односу у ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА и друга лица која се по било ком основу налазе у радном простору уколико је Послодавац упознат о њиховом присуству, ученици и студенти који се, у складу са законом, налазе на обавезном производном раду, професионалној пракси или практичној настави или учењу кроз рад у систему дуалног образовања.

Посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду имају млади (нарочито у вези са њиховим психичким и телесним развојем), жене које раде на радном месту са повећаним ризиком који би могао да им угрози остваривање материнства, особе са инвалидитетом и запослених код којих је утврђена професионална болест.

Члан 6.

Мере које се примењују за безбедан и здрав рад у ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА остварују се применом савремених техничких, технолошких, здравствених, организационих и других мера, побољшањем услова рада и спречавањем и отклањањем ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, и/или њиховог свођења на најмању могућу меру, уз примену науке и научних сазнања, упоредо са програмом развоја.

II. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 7.

Послодавац је дужан да обезбеди безбедност и здравље запосленом у свим активностима послодавца и на свим нивоима организовања рада и радног процеса.

У случају настанка повреде на раду због елементарних непогода, озбиљне, неизбежне и непосредне опасности које су изван контроле послодавца или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим предузетим мерама од стране послодавца нису могле избећи, послодавац није одговоран.

Послодавац је дужан да:

- радни процес прилагоди способностима запосленог у погледу безбедности и здравља на раду;
- обезбеди одговарајуће услове радне средине;
- средства за рад и средства и личну заштитну опрему обезбеди тако да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Члан 8.

Послодавац је дужан да предузме мере и обезбеди да само они запослени којима су издата одговарајућа упутства и дозволе за рад имају приступ зонама где се обављају високоризичне радне активности.

Послодавац је дужан да:

- актом у писаној форми именује саветника/сарадника за безбедност и здравље на раду;
- запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- обавештава запослене и представнике запослених о опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан и здрав рад;
- обучава запослене за безбедан и здрав рад;
- обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;
- обезбеди одржавање средстава за рад и личне заштитне опреме у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
- ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких штетности;
- обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом;
- обезбеди пружање прве помоћи, као и да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи;
- заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Члан 9.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној средин, за сва радна места на којима ученици обављају професионалну праксу или практичну наставу или учење кроз рад у систему дуалног образовања и да утврди начин, мере и рокове за отклањање или смањење ризика на најмању могућу меру.

Послодавац је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности или штетности и промене.

Члан 10.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи у складу са прописима којима се уређује ова област.

Члан 11.

Послодавац је дужан да, најмање осам дана пре почетка рада, надлежну инспекцију рада извести о:

- почетку свога рада;
- раду одвојене јединице;
- свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Послодавац који изводи радове на привременим или покретним градилиштима, као и на радилишту, дужан је да пријаву о почетку рада достави надлежној инспекцији рада најмање осам дана пре почетка извођења радова. За ове радове дужан је да изради прописан елаборат о уређењу градилишта, ако радови трају дуже од три дана у континуитету и прописан елаборат о уређењу радилишта, који уз пријаву о почетку рада доставља надлежној инспекцији рада, најмање осам дана пре почетка извођења радова.

Члан 12.

Када два или више послодаваца у обављању послова деле радни простор, односно када запослени више послодаваца истовремено обављају послове у истом радном простору, послодавци су дужни да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених.

Послодавци из претходног става дужни су да координирају активности у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, као и да обавештавају један другог и своје запослене и/или представнике запослених о тим ризицима и мерама за њихово отклањање.

Сарадње у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених утврђује се писаним споразумом, закљученим пре почетка обављања послова, којим се одређује лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Члан 13.

Послодавац је дужан да предузме мере за спречавање приступа у круг објекта који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објекат на отвореном простору, лицима и возилима која немају основа да се налазе у њима.

Члан 14.

Послодавац је дужан да обезбеди издавање дозволе за рад пре почетка извођења следећих високоризичних радних активности:

- рад на висини,
- рад у дубини,
- рад у скученом простору,
- рад у простору са потенцијално експлозивним атмосферама,
- рад на енергетском објекту,
- рад при коришћењу опасне хемијске материје,
- рад у зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог.

Поступак и начин издавања дозвола за рад Послодавац утврђује посебним документом.

Члан 15.

Послодавац је дужан да запосленима обезбеди и изда на употребу средства за рад и личну заштитну опрему која су у исправном стању и на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

Члан 16.

Послодавац може да запосленима да на коришћење опасне хемијске материје и друге хемијске материје уз достављање безбедносног листа и обезбеђивање свих превентивних мера безбедности и здравља на раду.

Члан 17.

Послодавац је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад.

III. PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH**Члан 18.**

Запослени, као и сва друга лица која се по било ком основу налазе и раде у ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА, дужни су да се придржавају одредаба овог Правилника, законских прописа и других упутстава донетих у циљу спровођења мера за безбедан и здрав рад.

Запослени који се не придржава прописаних мера за безбедан и здрав рад, упутстава и налога послодавца у погледу тих мера, чини тежу повреду радне обавезе.

Члан 19.

Запослени има право и обавезу да се упозна са прописима и мерама за безбедан и здрав рад пре него што отпочне да ради послове, односно радне задатке на које је распоређен или премештен.

Запослени има право и обавезу да редовно контролише своје здравље према ризицима радног места.

Члан 20.

Запослени, коме при раду прети непосредна опасност по здравље или живот, има право да одбије да ради на тим пословима, односно радним задацима, док се не спроведу прописане мере заштите. За то време може бити распоређен на друге послове који одговарају његовој стручној спреми и другим радним способностима.

Запослени има право да одбије да ради у следећим случајевима:

- ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
- ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту на које га је послодавац распоредио;
- ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на радном месту на које га је послодавац распоредио;
- дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
- ако није издата дозвола за рад за високоризичне радне активности.

Ако се утврди да је захтев запосленог оправдан, Послодавац је дужан да што хитније предузме мере:

- да се обезбеди да у простору, у коме је утврђена непосредна опасност, не дође до повреде осталих запослених;
- да се непосредна опасност по живот и здравље запослених што пре отклони;
- да се запослени распореди на друге послове који одговарају његовој стручној спреми и другим радним способностима;
- да се обезбеди повратак запосленог на његове послове и радне задатке, пошто се непосредна опасност отклони.

Ако се утврди да је одбијање запосленог у смислу члана 19. овог Правилника неоправдано, а запослени и даље одбија да ради, Послодавац је дужан да извести надлежну инспекцију рада.

Члан 21.

У случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности по безбедност запослених и других лица Послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени, а запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању, као и да, у том случају, престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину.

Члан 22.

Запослени је обавезан да:

- води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од послодавца;
- примењује прописане мере за безбедан и здрав рад;
- наменски користи средства за рад, хемијске и друге материје;
- правилно користи личну заштитну опрему, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување;
- пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и личну заштитну опрему, и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице;
- пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене и друга лица.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Запослени има обавезу да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица.

Запослени је дужан да сарађује са послодавцем и саветником/сарадником за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на коме ради.

Члан 23.

Запосленима и другим лицима који се по било ком основу налазе на раду у ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА, ако су под утицајем алкохола или других средстава зависности, забрањен је приступ у радне просторије као и задржавање у њима.

Запослени је дужан да се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности у случају сумње Послодавца.

Послодавац може донети посебан документ којим ће се утврдити поступак и начин провере запослених на алкохол и друга средства зависности.

Члан 24.

Послодавац може да одреди да се радни процес одвија у сменама и ноћу. Рад који се обавља у времену од 22⁰⁰ часа до 6⁰⁰ часова наредног дана сматра се радом ноћу.

Послодавац је дужан да запосленом који рад обавља ноћу у складу са законом, обезбеди претходни и периодични лекарски преглед.

Послодавац је дужан да процес рада организује тако да се запослени на истим пословима смењују према утврђеном распореду, при чему измена смена може да буде континуирана или са прекидима током одређеног периода дана или недеља.

Послодавац је дужан да обезбеди измену смена, тако да запослени не ради непрекидно више од једне радне недеље ноћу.

Члан 25.

Забрањено је запосленима да улазе у радне просторије у којима не раде, а на којима стоји знак упозорења о забрањеном улазу, да раде послове односно замењују запослене на пословима за које нису обучени за безбедан и здрав рад и који им нису поверени.

Запослени и друга лица су дужни да поштују сва упозорења и упутства која се односе на мере за безбедан и здрав рад.

Члан 26.

Запослени има право да предлаже спровођење контроле услова рада и услова за безбедан и здрав рад, уколико сматра да у том погледу постоје одређени недостаци и пропусти.

Запослени има право да предлаже увођење нових мера за безбедан и здрав рад, односно измене појединих решења уколико би то допринело побољшању и унапређењу услова за безбедан и здрав рад.

Члан 27.

Ради остваривања својих права на безбедан и здрав рад, као и ако се не поступи по пријави и захтеву запослених у смислу одредаба овог Правилника, запослени има право да захтева остварење свог права код Послодавца.

Ако се по захтеву или пријави запослених не поступи у року од 8 дана, запослени има право да поднесе захтев за заштиту свог права надлежној инспекцији рада.

Послодавац је дужан да контролише спровођење свих прописаних мера и да предузме одговарајуће дисциплинске мере против прекршиоца истих.

IV. РАД ОД КУЋЕ И РАД НА ДАЉИНУ**Члан 28.**

Послодавац може да организује своје пословање тако да се неке активности обављају од куће или на даљину.

Послодавац је дужан да управља безбедношћу и здрављем на раду на исти начин у свим случајевима када запослени обављају послове који су у његовом интересу, без обзира да ли је то рад од куће, рад на даљину, или рад у просторијама ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА.

Запослени је дужан да сарађује са Послодавцем и да посао обавља у складу са писаним упутствима и смерницама које је Послодавац припремио. Запослени је дужан да обавести послодавца о испуњености услова потребних за безбедан и здрав рад и да благовремено обавести послодавца о свакој накнадној промени услова.

Послодавац је дужан да:

- у сарадњи са запосленим, обезбеди безбедно и здраво радно место и радну околину, односно да обезбеди да је радни простор код куће безбедан и здрав за обављање послова;
- води рачуна о здрављу својих запослених, укључујући и ментално здравље. Брига о менталном здрављу запосленог треба да укључи редовно одржавање контакта са запосленим, припрему упутстава и информација (која укључују питања стреса, узнемирености и др.) и по потреби да се обезбеди разговор са стручном особом;
- обезбеди опрему за рад запосленом уколико је запослени нема у свом власништву (нпр. послодавац ће запосленима обезбедити рачунар, софтвер, приступ интернету и др.);
- спроводи надзор над обављеним послом запосленог и мерама безбедности и здравља на раду (нпр. извештаји о раду, виртуелни надзор о спроведеним мерама безбедности и здравља на раду);
- контактира са запосленима у току уговореног радног времена.

Запослени је дужан да:

- примењује мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи опрему за рад и да са њом пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље чланова своје породице;
- пре почетка рада прегледа радно место укључујући опрему за рад коју користи и да у случају уочених недостатака обавести послодавца;
- успостави равнотежу између пословног и приватног живота;
- у току уговореног радног времена одржава редовну и правовремену комуникацију са послодавцем или лицем за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле мере безбедности и здравља на раду;
- се придржава упутстава послодавца о успостављању и одржавању одређеног радног простора на безбедан и здрав начин;
- брине о опреми за рад коју користи;
- пријави све опасности и проблеме у складу са интерним процедурама послодавца које се односе на: безбедност и здравље на раду, употребу информационих технологија, заштиту и тајност података; интелектуалну својину; кодекс понашања и др.

V. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 29.

Послодавац је дужан да уреди обавезе и одговорности у вези са свакодневним праћењем и контролом примене мера безбедности и здравља на раду.

За обављање послова безбедности и здравља на раду послодавац је дужан да ангажује једно или више лица са којима има закључен уговор о раду, а који испуњава посебне услове у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду (Саветник/Сарадник за БЗР).

Ако за послове безбедности и здравља на раду не може да одреди неког од својих запослених који испуњава услове, послодавац може да ангажује правно лице или предузетника који има лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду. Уколико за обављање послова безбедности и здравља на раду ангажује правно лице или предузетника са лиценцом, Послодавац је дужан да их:

- претходно упозна са радним процесом, ризицима у радном процесу и мерама које су примењене за отклањање ризика,
- обавести о почетку рада сваке одвојене јединице,
- обавести о почетку извођења радова на градилишту, односно радилишту
- обавести о ангажовању сваког новог запосленог.

Послодавац је дужан да омогући Саветнику/Сараднику за БЗР независно и самостално обављање послова у складу са овим законом, довољно времена за обављање тих послова и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Члан 30.

Послове безбедности и здравља на раду послодавац може да обавља сам у следећим делатностима:

- трговине на мало,
- услуга смештаја и исхране,
- информисања и комуникација,
- финансијских делатности и делатности осигурања,
- пословања некретнинама,
- стручним, научним, иновационим, административним и помоћним услужним делатностима,
- обавезног социјалног осигурања,
- образовања,
- уметности,
- забаве и рекреације,
- осталим услужним делатностима,

ако има до 20 запослених.

У овом случају, послодавац је дужан да полаже стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и није дужан да има прописану лиценцу.

Члан 31.

Послове безбедности и здравља на раду у ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА обавља правно лице које има лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Члан 32.

Саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са овим законом, а нарочито:

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководилаца;
- 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) организује и спроводи обуку:
 - запослених и других лица у складу са овим законом,
 - представника запослених,
 - руководилаца;
- 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља

рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад;

- 13) организује лекарске прегледе запослених;
- 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 15) сарађује са представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду.

Члан 33.

Саветник за безбедност и здравље на раду је дужан да свакодневно прати, контролише и извештава послодавца о примени мера за безбедност и здравље код послодавца.

Свакодневно праћење и контролисање примене мера за безбедност и здравље на раду Саветник може вршити на више начина:

- обиласком радног простора послодавца,
- комуникацијом телефоном,
- е-маил комуникацијом.

Извештавање послодавца о примени мера безбедности и здравља на раду, Саветник може вршити давањем писаног документа у форми записника/извештаја или путем е-маила.

Саветник/Сарадник за безбедност и здравље на раду дужан је да у писаној форми извести послодавца и представника запослених о забрани из члана 32, став 1, тачка 12) овог Правилника.

VI. ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 34.

Послодавац је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад:

- код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања;
- премештаја на друге послове;
- приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад,
- код промене радног процеса,

тако што га упознаје са ризицима на радном месту на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду.

Када радни процес захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, Послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању радног процеса на безбедан начин, путем обавештења, упутстава или инструкција у писаној форми.

Члан 35.

Послодавац је дужан да запосленог у току обуке упозна са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на радном месту на које га је распоредио.

Послодавац је дужан да изради Програм обуке којим ће се утврдити поступак и начин обуке запослених за безбедан и здрав рад. Програм обуке садржи општи и посебни део.

Општи део Програма обуке обухвата упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима у области безбедности и здравља на раду из закона и подзаконских прописа, као и упознавање са општим актима послодавца у области безбедности и здравља на раду.

Посебни део Програма обуке обухвата упознавање са свим потенцијалним опасностима и штетностима на радном месту, процењеним ризицима и мерама за безбедан и здрав рад.

Обуку запослених за безбедан и здрав рад послодавац обавља теоријски и практично. Теоријску обуку запослених за безбедан и здрав рад врши Саветник/Сарадник за БЗР. Практичну обуку запослених врши непосредни руководиоцац.

По завршеној обуци запослених за безбедан и здрав рад, пре него што отпочну са радом, врши се провера њихове обучености путем тестирања.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Запослени који приликом провере обучености за безбедан рад не покаже задовољавајуће резултате, биће подвргнут поновној провери за месец дана након прве провере.

Послодавац је дужан да запосленог који није показао задовољавајуће резултате на поновној провери распореди на друге послове који одговарају његовој стручној спреми и другим радним способностима.

Ако у ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА таквих послова нема, покреће се поступак у складу са важећим прописима.

Члан 36.

Представник запослених има право на обуку ради обављања активности представника запослених.

Обука представника запослених обавља се одмах по избору или именовању, а периодичне обуке врше се најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Члан 37.

Када радни процес захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању радног процеса на безбедан начин, путем обавештења, упутстава или инструкција у писаној форми.

Члан 38.

У случају тешке повреде на раду, смртне повреде на раду или колективне повреде на раду са тешком или смртном повредом на раду, послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од осам дана од настанка повреде изврши додатну обуку запослених на том радном месту у организационој јединици где се повреда догодила, са обавезом обавештавања свих запослених.

Члан 39.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена за време трудноће, породиља и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особа са инвалидитетом и запослени код кога је утврђена професионална болест, и поред обуке за безбедан и здрав рад, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Члан 40.

Послодавац је дужан да води евиденцију о обукама запослених за безбедан рад. Евиденцију из претходног става чини образац евиденције и тест о провери обучености запослених.

Уколико радно место на којем је запослени распоређен захтева додатну обуку, део евиденције чини и уверење о завршеној посебној обуци.

VII. РАДНО МЕСТО СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Члан 41.

Под пословима и задацима који се обављају са повећаним ризиком сматрају се они послови и радни задаци при чијем се вршењу, и поред потпуно примењених мера, не могу отклонити све опасности и штетности по живот и здравље запослених, а ти послови захтевају веће напоре, пажњу или имају специфичне радне услове.

Члан 42.

Послодавац је дужан да актом о процени ризика, на основу непристрасне оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени на радним местима са повећаним ризиком.

Члан 43.

Ради утврђивања здравствене, физичке и психичке способности запослених за вршење послова са повећаним ризиком, Послодавац је дужан да упути запослене на претходни и периодични лекарски преглед, пре првог распоређивања на радно место са повећаним ризиком као и периодично у току рада.

Лекарски прегледи запослених који се распоређују на послове са повећаним ризиком, поверавају се здравственој установи која обавља делатност медицине рада.

Члан 44.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Члан 45.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке.

VIII. ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ ЗБОГ ПОВРЕДА ОБАВЕЗА ИЗ ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 46.

Запослени је дужан да се придржава прописаних мера за безбедан и здрав рад и да се стара о спровођењу и унапређењу безбедности и здравља на раду.

Запослени који се не придржава прописаних мера за безбедан и здрав рад чини тежу повреду радне дужности.

Члан 47.

Послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог и његово понашање, ако својом кривицом учини повреду радне обавезе, ако не поштује радну дисциплину.

Запослени може бити привремено удаљен са посла и/или може добити отказ уговора о раду због повреде радне обавезе у вези мера за безбедан и здрав рад, у следећим случајевима:

- ако не води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од послодавца,
- ако не присуствује обуци за безбедан и здрав рад;
- ако не примењује прописане мере за безбедан и здрав рад,

- ако ненаменски користи средства за рад, хемијске и друге материје,
- ако не користи личну заштитну опрему и са њом пажљиво не рукује и уредно је не врати на место које је намењено за њено чување,
- ако самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад
- ако, у складу са својим сазнањима, одмах не обавести послодавца, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица
- ако несавесно или немарно извршава радне обавезе, односно ако одбије да ради по прописима, односно упутствима и наређењима Послодавца, а постоји могућност да наступи опасност по његову безбедност или безбедност и здравље других запослених и других лица;
- ако послове обавља супротно од прописаних начина и ако при раду не примењује прописане нормативе за безбедан и здрав рад;
- ако свесно користи неисправну опрему за рад и друга средства рада, која као таква представљају опасност по безбедност и здравље;
- ако скида, замењује или при раду уопште не користи заштитне напаве и уређаје или их користи неправилно;
- ако запослени који ради на пословима са повећаним ризиком, на којима је као посебан услов за рад утврђена посебна здравствена способност, одбије да буде подвргнут оцени здравствене способности;
- због доласка на рад под дејством алкохола или других опојних средстава, односно употребе алкохола или других опојних средстава у току радног времена, које има или може да има утицај на обављање посла;
- ако не поштује радну дисциплину прописану актом ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код Послодавца
- ако не извршава друге дужности предвиђене овим Правилником.

IX. ПОСЕБНА ЗАШТИТА МЛАДИХ, ЖЕНА И ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Члан 48.

Млади (нарочито у вези са њиховим психичким и телесним развојем), жене које раде на радном месту са повећаним ризиком који би могао да им угрози остваривање материнства, особе са инвалидитетом и запослених код којих је утврђена професионална болест имају посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду.

Члан 49.

Радни однос са лицем млађим од 18 година живота може да се заснује уз писмену сагласност родитеља, усвојоца или стараоца, ако такав рад не угрожава његово здравље, морал и образовање, односно ако такав рад није забрањен законом.

Лице млађе од 18 година живота може да заснује радни однос само на основу налаза надлежног здравственог органа којим се утврђује да је способно за обављање послова за које заснива радни однос и да такви послови нису штетни за његово здравље.

Забрањено је да се радно ангажују млади на радном месту у радној околини на којима се обавља рад:

- који је објективно изнад њихових физичких или психолошких способности;
- који укључује штетно излагање опасним материјама које су отровне, карциногене, изазивају наследна генетска оштећења или оштећују плод или на било који начин хронично утичу на људски развој;
- који укључује штетно излагање зрачењу;

- који укључује ризик од повреда за које се може претпоставити да их млади не могу препознати или избећи због своје недовољне пажње коју посвећују безбедности или недостатка искуства или обучености;
- у којем постоји ризик за здравље због екстремне хладноће или врућине или буке или вибрација.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослени млади, њихови законски заступници – родитељи или стараоци буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Послодавац је дужан да обезбеди да млади буду заштићени од свих специфичних ризика за њихову безбедност и здравље и развој који су последица њиховог недостатка искуства, немања свести о постојећим или могућим ризицима или чињеници да млади још нису потпуно зрели.

Члан 50.

Запослена за време трудноће се не сме запошљавати нити распоређивати на послове који се врше:

- у принудном положају тела;
- у стојећем и/или седећем положају, уколико би такав положај угрожавао њено здравствено стање;
- на машинама које се покрећу ногама;
- при повећаној изложености физичким и хемијским штетностима.

Запослена за време трудноће и запослена која доји дете не може да ради прековремено и ноћу, ако би такав рад био штетан за њено здравље и здравље детета, на основу налаза надлежног здравственог органа.

Члан 51.

Послодавац је дужан да особи са инвалидитетом обезбеди обављање послова према радној способности, односно према којима њихов даљи рад не би погоршао њихово здравствено стање.

Х. НАБАВКА, ПРЕГЛЕД И ПРОВЕРА ОПРЕМЕ ЗА РАД, НАБАВКА СРЕДСТАВА ЗА РАД И ЛИЧНЕ ЗАШТИТНЕ ОПРЕМЕ

1. ОПРЕМА ЗА РАД

Члан 52.

Послодавац је дужан да за опрему за рад, коју користи у процесу рада, има доказ да је иста произведена у складу са важећим стандардима и прописима, односно да је усаглашена са прописаним техничким захтевима, да је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, да је означена у складу са прописима, за шта је потребно имати исправе о усаглашености и другу прописану документацију.

Члан 53.

Послодавац може да запосленима изда на употребу опрему за рад само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима и другом прописаном документацијом.

Послодавац је дужан да обезбеди упутство за њихову употребу и одржавање и упутства за безбедан и здрав рад.

Послодавац је дужан да обезбеди превод документације на језик који запослени разуме.

Члан 54.

Послодавац је дужан да ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад која подлеже истим и то на начин и у роковима утврђеним техничким прописима и стандардима или који је одређен упутством произвођача.

Члан 55.

Превентивни прегледи и провере опреме за рад обављају се:

- пре почетка коришћења, односно пре давања на употребу запосленима,
- после ремонта, реконструкције или хаварије,
- пре почетка рада на новом месту рада ако је стационарна опрема премештена са једног на друго место,
- након отклањања недостатака утврђених од стране правног лица са лиценцом,
- након смртне или тешке повреде на раду запосленог при коришћењу опреме за рад,
- после наложене мере инспектора рада,
- уколико дође до било којих промена на опреми за рад које утичу на безбедан и здрав рад запослених.

Превентивни прегледи и провере опреме за рад не обављају се за опрему за рад коју, приликом првог стављања у употребу, није потребно склапати, састављати или монтирати или опрему за рад коју је произвођач ставио у погон и предао на коришћење послодавцу.

Периодични прегледи и провере опреме за рад обављају се у року који је утврђен техничким прописима и стандардима или који је одређен упутством произвођача, а најкасније у року од три године од дана претходног прегледа и провере, осим периодичних прегледа и провере привремене електричне инсталације са уређајима, опремом и прибором, који се обављају у року од шест месеци од дана претходног прегледа и провере и периодичних прегледа и провере опреме за рад коју послодавац утврди актом о процени ризика, који се обављају у року утврђеном тим актом али не дужим од три године од дана претходног прегледа и провере.

Члан 56.

Преглед и испитивање стања примењених мера заштите од електричног удара предвиђених одговарајућим стандардима, врши се:

- пре пуштања у погон постројења, инсталација и оруђа за рад;
- након реконструкција;
- периодично у року не дужим од три године од дана претходног прегледа и испитивања.

Члан 57.

Преглед и контрола свих елемената громобранске инсталације, као и мерење отпора распростирања громобранског уземљивача по објекту врши се током извођења громобранске инсталације за делове који нису приступачни по завршетку објекта, а за делове који су приступачни након завршетка комплетне громобранске инсталације.

Прегледи и испитивања громобранске инсталације се обављају у року који је утврђен техничким прописима и стандардима за утврђени ниво заштите објекта од атмосферског пражњења и то:

- за објекте нивоа заштите I и II - 2 године
- за објекте нивоа заштите III и IV - 4 године

Громобранска инсталација се контролише при свакој измени и поправци заштићеног објекта и после сваког атмосферског пражњења у објекат.

Члан 58.

При одржавању, прегледу и провери опреме за рад треба се придржавати општих превентивних мера за безбедан и здрав рад и мера прописаних у упутству за њихову употребу и одржавање.

Члан 59.

Уколико постоји ризик од механичког контакта са покретним деловима опреме за рад који може да доведе до повреде, ти делови морају да буду опремљени заштитницима или уређајима који спречавају приступ подручју опасности или који заустављају кретање опасних делова пре него што се дође у подручје опасности.

Заштитници и уређаји за заштиту:

- морају да буду робустне конструкције;
- не смеју проузроковати додатне опасности;
- морају бити такви да се не могу лако уклонити или онеспособити;
- морају да буду постављени на одговарајућем растојању од подручја опасности;
- морају што је могуће мање ометати преглед производног процеса;
- морају да буду такви да омогућавају активности које су неопходне да би се монтирала или заменили делови приликом одржавања, при чему се приступ ограничава само на она подручја у којима треба да се обави посао и, уколико је могуће, без уклањања заштитника или уређаја за заштиту.

Покретни делови на машинама, опреми за рад и другим уређајима који могу угрозити безбедност запослених и других лица, морају бити осигурани заштитним оградама или заштитним металним оклопом, који су на сигуран начин причвршћени за постоље или други непокретни део машине или уређаја.

Ако постоји потреба да се заштитна направа чешће скида са машине и уређаја, обавезно се на исте уграђује уређај који спречава укључивање машине и осталих уређаја, све док се заштитна направа не постави на своје место.

Ако постоји потреба да се заштитна направа скине, а машина/опрема за рад мора наставити са радом, мора се издати дозвола за рад у зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог.

Члан 60.

Поправке, подмазивање, одржавање, ремонт или било који други рад на машинама, уређајима, односно опреми за рад, може се вршити само када оне нису у покрету.

Уколико машина/опрема за рад мора наставити са радом приликом поправке, подмазивања, одржавања, ремонта или било ког другог рада, мора се издати дозвола за рад у зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог.

2. РАД СА ОПАСНИМ ХЕМИЈСКИМ МАТЕРИЈАМА**Члан 61.**

Послодавац је дужан да примењује превентивне мере за безбедност и здравље на раду приликом обављања сваке активности која укључује опасне хемијске материје, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и одредбама овог правилника.

Послодавац је дужан да, ризик од настанка повреда и/или оштећења здравља запосленог на радном месту које укључује хемијске материје спречи, отклони или смањи на најмању могућу меру:

- планирањем и организацијом система рада на радном месту;
- обезбеђивањем одговарајуће опреме за рад са хемијским материјама, као и увођењем поступака одржавања који осигуравају безбедност и здравље запосленог;
- смањењем на минимум броја запослених који су изложени или могу да буду изложени опасним хемијским материјама;
- смањењем трајања и интензитета изложености на минимум;
- применом одговарајућих хигијенских мера;

- смањењем количине хемијских материја присутних на радном месту на минимум потребних за ту врсту активности;
- утврђивањем одговарајућих радних поступака укључујући и упутства за безбедно руковање, складиштење, и транспорт опасних хемијских материја и отпада који садржи такве хемијске материје у оквиру радног места.

Послодавац је дужан да обезбеди издавање одговарајућих упутстава за безбедан и здрав рад и издавање дозволе за рад при коришћењу опасне хемијске материје.

Запослени који користи опасне хемијске материје дужан је да се придржава следећег:

- пре почетка рада са опасним хемијским материјама пажљиво прочитати поступак и упутство за рад са истим
- свим опасним хемијским материјама руковати са највећом пажњом
- одржавати радно место уредним и чистим
- користити личну заштитну опрему,
- не удисати хемикалије
- не пробати и не мирисати хемикалије
- не јести и не пити у просторији у којој се користе опасне хемијске материје
- не пушити у просторији у којој се користе опасне хемијске материје

Забрањено је скидање, премештање или обављање било каквих других промена на ознакама или упозорењима.

Опасне хемијске материје чувати је у добро затвореним посудама, у добро проветреном простору

Експлозивне супстанце и смеше требало би складиштити у што мањим количинама. Морају се чувати далеко од утицаја пламена и топлоте, затворене и далеко од радног места (у посебној просторији, ако је могуће).

Након завршетка рада са опасним хемијским материјама обрисати посуду у којој се налази хемикалија ако је дошло до њеног подливања приликом пресипања хемикалије.

После рада руке обавезно опрати водом и сапуном, а радну површину очистити од евентуално просутих хемикалија.

Све хемикалије морају да се одлажу у складу са постојећим регулативама и прописима.

Искоришћене хемикалије се не бацају у канту за отпатке. Празне кутије од хемикалија, као и друге предмете (нпр. филтер-папир) очистити што је боље могуће пре њиховог бацања тако да више не представљају опасност.

Хемикалије које више нису потребне (остаци у посудама) одмах одлагати. У супротном, може се десити да се изгуби траг овим супстанцама и да се више не зна садржај у посудама.

Опасне хемијске материје могу се давати на руковање само обученим лицима која су овлашћена да их употребљавају и то само у количинама које су потребне за дневно обављање послова.

3. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 62.

Послодавац је дужан да обезбеди издавање одговарајућих упутстава за безбедан и здрав рад и издавање дозволе за рад при на енергетском објекту.

Приступ у електричне погонске просторије и у затворене електричне погонске просторије није дозвољен неупућеним и неовлашћеним лицима. Забрана приступа истиче се на улазним вратима.

При радовима у безнапонском стању у објекту морају се спровести следеће мере:

- извршити неопходна искључења;

- предузети мере које би спречиле појаву напона услед случајног укључења уређаја;
- проверити одсуство напона на деловима електропостројења на којима се обављају радови;
- извести уземљивање и кратко спајање помоћу преносних уземљивача свих проводника који су под напоном у нормалном погону, укључујући и неутрални проводник;
- извршити ограђивање места рада и делова под напоном и истаћи упозорење да се изводе радови.

При радовима који се изводе у близини напона суседни делови под напоном осигуравају се од случајног непосредног или посредног додира, помоћу довољно чврстих и поуздано постављених изолационих заштитних преграда, плоча, прекривача и других заштитних средстава.

Радови на деловима објекта који су под напоном могу се изводити у случајевима:

- ако је изабран систем рада под напоном
- ако је радни поступак утврђен и проверен
- постоје писана упутства за сваку врсту рада
- ако постоји одговарајући изолациони алат, помоћна средства, заштитна опрема, односно лична заштитна средства за сваку врсту рада у складу са изабраним системом рада под напоном
- ако запослени испуњава посебне психофизичке способности за овај рад, ако је обучен и ако је извршена провера његовог знања за одређене врсте радова под напоном

Радови под напоном не смеју се изводити ако на месту рада електрична варница може да изазове пожар или експлозију.

Електрорадови на отвореном простору не могу се обављати:

- при невремену праћеном атмосферским пражњењем које се може пренети на место рада;
- при ветру изнад 60 км/х
- ако се радови обављају на висини изнад 3 м;
- код температуре испод -18°C и изнад $+35^{\circ}\text{C}$ у хладу.

4. УНУТРАШЊИ ТРАНСПОРТ И СИГУРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ ПРИ РАДУ

Члан 63.

Средствима унутрашњег транспорта (виљушкарима) смеју руковати само лица која су навршила 18 година живота, поседују возачку дозволу најмање Б категорије и имају одговарајућу стручну спрему и оспособљеност за руковање средствима унутрашњег транспорта.

Лица из претходног става морају се, пре ступања на рад, подвргнути специјалистичком лекарском прегледу, ради утврђивања здравствене способности за вршење послова виљушкарите. Исте прегледе морају обављати периодично у законски предвиђеним роковима.

Члан 64.

Пре пуштања у рад нових виљушкара, као и после већих оправки виљушкари морају бити прегледани и испитани у погледу техничке исправности, о чему се сачињавају записници.

Члан 65.

За време утовара терета у возило и истовара из возила помоћу виљушкара, у маневарском (радном) простору не смеју се задржавати или кретати друга лица, осим лица која раде на утовару или истовару.

5. ОЗБИЉНА, НЕИЗБЕЖНА ИЛИ НЕПОСРЕДНА ОПАСНОСТ ИЛИ ШТЕТНОСТ КОЈА МОЖЕ ДА УГРОЗИ ЗДРАВЉЕ ЗАПОСЛЕНОГ

Члан 66.

Озбиљна, неизбежна или непосредна опасност је опасност на радном месту која запосленог доводи у опасност од смрти или озбиљне физичке повреде.

Уколико, приликом реализације радних активности, дође до ситуације која захтева да се прекрши неко правило безбедности уз примену свих доступних превентивних мера заштите, односно која може довести настанка до озбиљне, неизбежне или непосредне опасност или штетност, Послодавац је дужан да обезбеди издавање дозволе за рад.

То може бити:

- опасност по безбедност, као нпр:
 - нестабилан ров,
 - неизолована електрична инсталација,
 - рад у забрањеним зонама опреме за рад која се, због ризика од већих хаварија, не сме искључити из погона и сл.

што може изазвати тренутну озбиљну или фаталну несрећу

- штетност по здравље, као нпр:
 - отровне супстанце или опасне паре, прашина или гасови

који могу да изазову смрт или озбиљне физичке повреде или трајно смање физичку или менталну способност.

Послодавац је дужан да:

- успостави и спроведе одговарајуће процедуре које треба поштовати у случају озбиљних и непосредних опасност за запослене у ИНСТИТУТУ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА;
- обезбеди на нико, ко није упознат са превентивним мерама из упутстава за рад и дозволе за рад, нема приступ области где је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност.

6. ОПШТЕ ХИГИЈЕНСКЕ МЕРЕ

Члан 67.

Послодавац је дужан да обезбеди да се радни простор (површине подова, зидова и таваница у просторијама) редовно чисти и одржава на потребном нивоу хигијене.

Члан 68.

Забрањено је смеће и друге отпатке спаљивати, закопавати или на било који начин уништавати у радним просторијама и у пословном кругу.

Превоз смећа и отпадака из пословног круга се може вршити само возилима градске чистоће.

Члан 69.

На радним местима у затвореном простору мора да буде обезбеђена довољна количина свежег ваздуха, узимајући у обзир радне методе и активности, односно послове који се обављају у процесу рада и физичке напоре који се захтевају од запослених.

Ако се користе уређаји за климатизацију или вентилацију, рад тих уређаја не сме изазивати непријатност запосленима услед повећане брзине струјања ваздуха.

У радним просторијама где се развијају пара, прекомерне количине штетних гасова, дим и прашина, обезбеђује се вештачка вентилација.

Уређаји за вентилацију се морају одржавати у исправном стању.

Члан 70.

У току рада температура у радним и помоћним просторијама у којима се налазе радна места мора да буде одговарајућа, у зависности од метода рада и активности, као и физичког оптерећења запослених, с тим да не сме бити нижа од 18°C нити виша од 28°C за лак физички рад, а нижа од 15°C нити виша од 28°C за средњи и тешки физички рад.

Члан 71.

Радни простор мора да има довољно природне светлости и мора бити опремљен изворима вештачког осветљења који морају да обезбеде адекватну осветљеност у циљу остваривања безбедних и здравих услова рада.

Осветљење се обезбеђује и одржава тако да осветљеност радног простора буде равномерна и уједначена.

Члан 72.

Вода коју запослени користе за пиће мора бити физичко-хемијски и микробиолошки исправна.

Члан 73.

За запослене који користе радна одела и униформе, уколико се због здравствених или других разлога не може очекивати да се пресвлаче у другим просторијама, морају да буду обезбеђени адекватне гардеробе и гардеробни ормани.

Члан 74.

Ако то захтева природа посла или из здравствених разлога, за запослене мора да буде обезбеђен довољан број одговарајућих тушева.

Уколико није неопходно обезбедити тушеве, у близини радних места и гардероба мора да буде обезбеђен довољан број умиваоника са текућом водом.

У умиваоницима запослени морају имати на располагању средства за умивање и дезинфекцију руку, као и средство за сушење руку.

Члан 75.

У близини радних просторија, просторија за одмор, гардероба и просторија са тушевима, морају бити обезбеђене посебне просторије са одговарајућим бројем тоалета.

7. ЛИЧНА ЗАШТИТНА ОПРЕМА**Члан 76.**

Послодавац је дужан да изда личну заштитну опрему запосленом приликом обављања послова и радних активности, на којима се опасности и/или штетности, односно ризици од настанка повреда и оштећења здравља, не могу отклонити или у довољној мери смањити применом техничких, технолошких, организационих и других мера у области безбедности и здравља на раду.

Члан 77.

Лична заштитна опрема дају се запосленима на употребу без накнаде.

Врста, количина и рок трајања личне заштитне опреме за свако појединачно радно место, утврђује се на основу процењених ризика на радном месту и радној околини у Акту о процени ризика.

Послодавац може донети посебан документ којим ће се утврдити поступак и начин издавања личне заштитне опреме.

Члан 78.

Рок трајања употребе личних заштитних средстава може бити и краћи од утврђеног Актом о процени ризика или другим посебним документом, ако дође до оштећења истих услед објективних околности, о чему одлуку доноси Послодавац.

У случају било каквог одсуствовања запослених са посла (годишњи одмор, боловање, плаћено и неплаћено одсуство, принудни одмор и др.) рок трајања заштитног средства се продужава за исто време.

Члан 79.

Лична заштитна средства се морају обезбедити и свим другим лицима која, као и запослени у ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА извршавају послове и радне задатке при чијем је вршењу обавезна примена заштитних средстава.

Члан 80.

Послодавац је дужан да, благовремено и пре почетка коришћења личне заштитне опреме, упозна запосленог са ризицима од настанка повреда и оштећења здравља због којих има обавезу да користи дата средства и опрему за личну.

Послодавац је дужан да теоријски и практично, демонстрацијом коришћења, обучи запослене за правилно коришћење личне заштитне опреме.

Члан 81.

Лична заштитна опрема мора се издати запосленом у исправном стању и морају се у току рада одржавати, о чему се стара запослени – корисник ових средстава.

Лична заштитна опрема не сме се употребљавати ван радног места, односно радног времена.

Члан 82.

Запослени који ради на радном месту за које је предвиђена употреба личне заштитне опреме, а иста за време рада не употребљава или их користи ненаменски, чини повреду радних обавеза.

У случају да се запослени повреди на раду или претрпи друге штетне последице на раду услед тога што није користио личну заштитну опрему са којом располаже или је није употребио на прописан начин, може дисциплински и/или прекршајно одговорати према важећим прописима.

Члан 83.

Запослени коме престане радни однос или који је распоређен на друге послове и задатке, где није утврђена потреба за коришћењем личне заштитне опреме, дужан је да иста врати Послодавцу.

Запослени који не поступи по одредбама става 1. овог члана, дужан је да надокнади штету послодавцу у висини вредности личне заштитне опреме.

Члан 84.

За свако оштећење или губитак личне заштитне опреме, до које је дошло због недовољне пажње или немара запосленог који их користи, одговоран је запослени, па је сходно томе дужан да надокнади штету послодавцу.

XI. НАЧИН И ПОСТУПАК УПУЋИВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ НА ЛЕКАРСКИ ПРЕГЛЕД

Члан 85.

Послодавац је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада.

Послодавац је дужан да обезбеди претходни и периодични лекарски преглед и запосленом који рад обавља ноћу.

Члан 86.

Претходни лекарски преглед врши се ради утврђивања и оцењивања посебних здравствених услова и способности запосленог за рад на радном месту са повећаним ризиком у односу на факторе ризика утврђене актом о процени ризика код послодавца. Претходни лекарски преглед запосленог врши се:

- пре почетка рада на радном месту са повећаним ризиком;
- пре премештаја запосленог на радно место са повећаним ризиком;
- приликом сваког утврђивања нових ризика на радном месту са повећаним ризиком на коме запослени ради;
- уколико је запослени распоређен на радно место са повећаним ризиком, а имао је прекид у обављању послова на том радном месту дужи од 12 месеци.

Периодични лекарски преглед врши се ради праћења и оцењивања здравственог стања и способности запосленог за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком на коме запослени ради у односу на факторе ризика тог радног места, а у роковима прописаним посебним правилником који дефинише ову област.

Послодавац упућује запосленог на периодични лекарски преглед:

- најкасније 30 дана пре истека рока утврђеног посебним правилником који дефинише ову област;
- након закључивања боловања по основу тешке повреде на раду;
- после болести или повреде који нису у вези са радом - ако постоји сумња на смањену радну способност.

Члан 87.

Сваки запослени је дужан да се према утврђеном распореду одазове позиву упућивања на лекарски преглед.

Ако се догоди да запослени није у могућности да према утврђеном распореду обави преглед из било ког разлога, дужан је да лекарски преглед обави накнадно о свом трошку.

Запослени који на поновљени захтев Послодавца не обави лекарски преглед, а то не оправда, чини тежу повреду радне обавезе и не може наставити са радом на радном месту са повећаним ризиком, односно на радном месту на које је распоређен.

Члан 88.

Послодавац је дужан да прати лекарске извештаје о здрављу запослених и да предузима потребне мере и доноси одговарајућа решења ради заштите здравља запослених.

Члан 89.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Послодавац је дужан да запосленог на његов захтев упути на лекарски преглед који одговара ризицима на радном месту у редовним интервалима, а најкасније у року од пет година од претходног прегледа.

Трошкови лекарских прегледа падају на терет послодавца.

ХИИ. НАЧИН И ПОСТУПАК ПРУЖАЊА ПРВЕ ПОМОЋИ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ИЛИ ОБОЉЕЊА ЗАПОСЛЕНИХ И ПОСТУПАК ЗА ЕВАКУАЦИЈУ И СПАСАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЧАЈУ ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, ЕКСПЛОЗИЈА, ПОЖАРА И СЛ.

Члан 90.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи.

Прва помоћ пружа се повређенима и нагло оболелима на раду у складу са савременим методама пружања прве помоћи. Пружањем прве помоћи мора да се, без одлагања, обезбеди отклањање непосредне опасности по живот и здравље повређеног или нагло оболелог.

За пружање прве помоћи морају бити оспособљени руководиоци, као и најмање 2% од укупног броја извршилаца у једној радној смени или локацијски одвојеној јединици.

Запослени који су завршили обуку из прве помоћи обнављају своје знање и поново се оспособљавају за пружање прве помоћи у року од пет година.

Послодавац је дужан да све запослене упозна који запослени су одређени и оспособљени за пружање прве помоћи.

Члан 91.

Сваки запослени оспособљен за указивање прве помоћи обавезан је:

- да укаже прву помоћ,
- да за случај тежих повреда позове станицу за хитну помоћ и
- да обавести Послодавца о повреди запослених.

Члан 92.

Прву помоћ повређеном пружају њему најближи запослени који су за то стручно оспособљени.

У случају теже телесне повреде, Послодавац је дужан да, одмах по указивању прве помоћи, повређеног, на најпогоднији начин, транспортује у најближу болницу или другу специјализовану здравствену установу.

Члан 93.

За указивање прве помоћи при повреди запослених, Послодавац је дужан да обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи, која морају да се налазе и да буду доступна на свим местима где услови рада то захтевају.

Средства и опрема за пружање прве помоћи морају бити у зидном ормарићу или преносивој торби за пружање прве помоћи, и то:

- 1) стерилна компреса од газе - појединачно паковање 10 x 10 cm (5 ком.);
- 2) стерилна газа по 1/4 м - појединачно паковање 80 x 25 cm (5 ком.);
- 3) стерилна газа по 1/2 м - појединачно паковање 80 x 50 cm (5 ком.);
- 4) стерилна газа по 1 м - појединачно паковање 80 x 100 cm (5 ком.);
- 5) калико завој 10 cm x 5 м (5 ком.);
- 6) калико завој 8 cm x 5 м (5 ком.);
- 7) лепљиви фластер на катуру 2,5 cm x 5 м (2 ком.);
- 8) лепљиви фластер са јастучићем (1 кутија);
- 9) троугла марама величине 100 x 100 x 140 cm (5 ком.);
- 10) игла сигурница (5 ком.);
- 11) маказе са заобљеним врхом (1 ком.);
- 12) рукавице за једнократну употребу, пар (5 ком.);
- 13) памучна вата, 100 г (2 ком.);
- 14) нејодно антисептичко средство за кожу, 100 мл (1 ком.);
- 15) спецификација садржаја (1 ком.).

Поред средстава и опреме у зидном ормарићу или преносивој торби мора се налазити и Упутство и поступци за пружање прве помоћи, а исти морају бити истакнути у просторијама послодавца на видном и лако уочљивом месту.

Послодавац је дужан да средства и опрему за пружање прве помоћи одржава у уредном стању и да утрошена средства и опрему за пружање прве помоћи из зидног ормарића или преносиве торбе из члана 8. овог правилника допуни одмах.

Члан 94.

Зидни ормарић мора да буде смештен на лако доступном месту, коме је приступ познат и омогућен сваком запосленом. На спољашњој страни ормарића мора да се налази знак црвеног крста.

На зидном ормарићу мора да буде означена:

- адреса и број телефона најближе службе хитне помоћи и здравствене установе;
- адреса и број телефона здравствене установе која пружа специфичне услуге за поједине повреде (нпр. Центар за тровања, Центар за опекотине итд.);
- бројеви телефона најближе полицијске станице и ватрогасне службе;
- бројеви телефона и имена запослених одређених и оспособљених за пружање прве помоћи.

Члан 95.

Зидни ормарић за пружање прве помоћи може бити закључан.

Ако послодавац одлучи да зидни ормарић буде закључан, дужан је да све запослене упозна где се налази кључ и резервни кључ од зидног ормарића за пружање прве помоћи. Кључ мора бити доступан у свим фазама процеса рада.

Члан 96.

У случају елементарне непогоде, експлозије, пожара или друге ванредне ситуације, Послодавац је дужан да организује евакуацију и спасавање запослених.

XIII. ПОВРЕДЕ НА РАДУ И ПРОФЕСИОНАЛНЕ БОЛЕСТИ

Члан 97.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три дана.

Послодавац је дужан да, најкасније у року од пет дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест пријави надлежној инспекцији рада професионалну болест.

У случају повреде на раду потребно је да се запослени, по указивању прве помоћи, ако је потребно, јави лекару (специјалисти или доктору опште праксе). Након указане прве помоћи запосленом и евентуалне стручне лекарске помоћи, врши се пријављивање повреде на раду.

Пријављивање повреде на раду се врши следећим редоследом:

- 1) Лекару који је извршио први преглед потребно је нагласити да је у питању повреда на раду и затражити му Медицински извештај.
- 2) Повреде на раду запослени пријављује непосредном руководиоцу. Када је повреда такве природе да се не захтева указивање прве помоћи или транспорт до здравствене установе, повређени је обавезан да, ма колико повреда безазлено изгледала, обавести непосредног руководиоца са информацијама у

вези настанка повреде, кратким описом и временом када се иста догодила и напише изјаву.

- 3) Непосредни руководилац је у обавези да обавести Саветника/Сарадника за БЗР. По извршеној интерној истрази, непосредни руководилац попуњава обрасце Извештај о повреди на раду и предаје их Саветнику/Сараднику за БЗР, а затим треба да напише изјаву да је упознат са настанком повреде и прибави изјаву од сведока (уколико их је било), о томе како је дошло до повреде.
- 4) Након указане прве помоћи запосленом, и по потреби и стручне помоћи, Саветник/Сарадник за БЗР обавештава Инспекцију рада телефоном у директном разговору и писаним путем достављањем дописа, најкасније 24 часа од настајања повреде.
- 5) Саветник/Сарадник за БЗР дужан је да утврди све чињенице у вези са повредом (спроводи тзв. интерну истрагу о повређивању) и попуњава образац евиденције који се односи на повреде на раду.
- 6) Након попуњавања Извештаја о повреди на раду послодавац је дужан да извештај одштампа у пет примерака, да се исти овере и потпишу од стране одговорног лица послодавца и да се у року од 24 часа од часа сазнања за настану повреду или професионално обољење, свих пет примерака извештаја доставе здравственој установи у којој је извршен преглед повређеног, односно оболелог.
- 7) Здравствена установа у којој је обављен први преглед запосленог након повређивања, у року од два дана од дана пријема Извештаја, у Извештај уписује налаз и мишљење лекара и најкасније наредног дана га доставља Послодавцу.
- 8) Извештај са уписаним налазом и мишљењем лекара, Послодавац у року од два дана од дана пријема Извештаја, доставља надлежној филијали Републичког фонда за здравствено осигурање, заједно са:
 - а) копијом медицинског извештаја,
 - б) изјавом повређеног како је дошло до повреде,
 - с) изјавом непосредног руководиоца да је упознат са настанком повреде и
 - д) изјавом сведока (уколико их је било) како је дошло до повреде, као и
 - е) пропратним писмом о достави Извештаја о повреди на раду

Управа за безбедност и здравље на раду води Регистар повреда на раду.

Податке у Регистар уноси послодавац.

Послодавац, односно овлашћено службено лице послодавца које врши упис података у Регистар уноси податке о послодавцу, о повређеном, повреди на раду, непосредном руководиоцу и очевицу.

Послодавац је дужан да Управи електронским путем достави податке о овлашћеном службеном лицу које врши упис података у Регистар.

XIV. НАЧИН ИЗВРШЕЊА ОБАВЕЗА ПРЕМА ИНСПЕКЦИЈИ РАДА И ВОЂЕЊЕ ЗАКОНОМ ПРЕДВИЂЕНИХ ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 98.

Инспекцијски надзор над применом Закона о безбедности и здравља на раду, прописа донетих на основу овог закона, техничких и других мера које се односе на безбедност и здравље на раду, као и над применом мера безбедности и здравља на раду утврђених Актом о процени ризика, Колективним уговором, Правилником о безбедности и здрављу на раду, Правилником о раду или Уговором о раду, врши Инспектор рада.

Члан 99.

Послодавац је дужан да одреди најмање једног запосленог који ће инспектору пружати потребне информације и обавештења, давати податке, акте и документацију.

Послодавац је дужан да инспектору достави на увид сву тражену документацију везану за остваривање услова за безбедан и здрав рад.

Члан 100.

Послодавац је дужан да, у року који одреди инспектор рада, предузме наложене мере и отклони утврђене недостатке или неправилности.

Послодавац је дужан да у року од осам дана од истека рока за отклањање утврђеног недостатка или неправилности, обавести у писаној или електронској форми, надлежну инспекцију о извршењу наложене обавезе.

Члан 101.

Послодавац је дужан да води и чува евиденције о:

- радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
- повредама на раду и професионалним болестима;
- запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
- запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;
- запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;
- извештају о примени мера за безбедност и здравље на раду за делатности из члана 48. овог закона;
- извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
- извршеним испитивањима услова радне средине;
- издатој личној заштитној опреми.

Послодавац је дужан да евиденцију о запосленима обученим за безбедан и здрав рад или њену копију држи у седишту или другој пословној просторији послодавца или на другом месту, у зависности од тога где запослени ради.

XV. НАЧИН ЗАБРАНЕ ВРШЕЊА ПОСЛОВА, ОДНОСНО РАДНИХ ЗАДАТАКА ЗАПОСЛЕНИМА КОЈИ СЕ НЕ ПРИДРЖАВАЈУ ПРОПИСАНИХ МЕРА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 102.

Послодавац и запослени који се не придржава прописаних мера за безбедан и здрав рад могу сносити прекршајне и кривичне одговорности, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, Законом о раду и Кривичним законом.

XIII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 103.

У случају да су одредбе овог Правилника у супротности са законима и подзаконским актима, до измене Правилника примењиваће се непосредно законске одредбе.

Члан 104.

Овај Правилник ступа на снагу даном усвајања.

ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА
ИСТРАЖИВАЊА

Николета Гутвајн

Николета Гутвајн, Директор